

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-58-5>

УДК 336.221.4:657.401(4)(091)

Данілов Олег Сергійович

аспірант,

Національний університет «Львівська політехніка»

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-8870-5926>**Oleh Danilov**

Lviv Polytechnic National University

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ ТА ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

MODERNIZATION OF THE TAX SYSTEM AND TAX ACCOUNTING IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

Анотація. У статті досліджено теоретичні та практичні аспекти модернізації податкової системи та податкового обліку України в контексті євроінтеграційних процесів. Обґрунтовано, що податкова система є одним із ключових інститутів економічного розвитку держави, а її ефективність значною мірою визначається якістю податкового адміністрування та рівнем організації податкового обліку. Проаналізовано сучасний стан податкової системи України, визначено основні проблеми її функціонування та європейські підходи до податкової політики. Обґрунтовано напрями модернізації податкової системи України, зокрема гармонізацію податкового законодавства з *acquis* ЄС, удосконалення податкового адміністрування та податкового обліку. Зроблено висновок, що комплексна модернізація податкової системи є необхідною передумовою європейської інтеграції України.

Ключові слова: податкова система, податковий облік, податкова політика, євроінтеграція, гармонізація податкового законодавства, податкове адміністрування, цифровізація оподаткування.

Summary. The article examines the theoretical and practical aspects of the modernization of the tax system and tax accounting of Ukraine in the context of European integration processes. It is substantiated that the tax system is one of the key institutions of the state's economic development, and its effectiveness is largely determined by the quality of tax administration and the level of organization of tax accounting. The relevance of the study is due to the need to adapt the national tax system to the norms and principles of the European Union in the context of deepening economic integration of Ukraine with the EU. The paper analyzes the current state of the tax system of Ukraine, identifies its structural features and main problems of functioning. Considerable attention is paid to the analysis of European approaches to tax policy, in particular, the harmonization of indirect taxes, the coordination of direct taxes, combating tax evasion and the digitalization of tax administration. It is proven that in the countries of the European Union, tax accounting is considered a system-forming element of fiscal policy, which ensures the formation of reliable, standardized and comparable data for tax control and information exchange. The directions of modernization of the tax system of Ukraine in the context of European integration are substantiated, among which the key ones are the harmonization of tax legislation with the EU *acquis*, improvement of tax administration based on a risk-oriented approach and strengthening of the institutional capacity of tax authorities. Particular attention is paid to the issues of improving tax accounting, in particular its methodological coordination with accounting, development of electronic forms of primary documents, introduction of standardized tax data formats and use of digital tax control tools. It is concluded that comprehensive modernization of the tax system and tax accounting is a necessary prerequisite for increasing the efficiency of Ukraine's fiscal policy and ensuring its full integration into the European tax space. The results of the study can be used in the process of forming tax policy, improving the regulatory and legal support for taxation and further scientific research in the field of European integration.

Keywords: tax system, tax accounting, tax policy, European integration, harmonization of tax legislation, tax administration, digitalization of taxation.

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку національної економіки України особливої актуальності набуває питання модернізації податкової системи та податкового обліку в кон-

тексті євроінтеграційних процесів. Прагнення України до повноправного членства в Європейському Союзі зумовлює необхідність глибокої адаптації економічних інститутів, серед яких

податкова система посідає ключове місце. Саме ефективна податкова політика та прозорий податковий облік виступають важливими чинниками забезпечення фінансової стабільності держави, формування сприятливого інвестиційного клімату та сталого соціально-економічного розвитку.

Податкова система України протягом тривалого часу характеризується нестабільністю нормативно-правової бази, складністю адміністрування податків, значним податковим навантаженням на суб'єктів господарювання та високим рівнем тінізації економіки. У свою чергу, податковий облік часто не відповідає сучасним європейським стандартам, що ускладнює процеси податкового контролю, знижує рівень довіри між платниками податків і державними органами та стримує розвиток підприємницької діяльності.

Євроінтеграція передбачає гармонізацію податкового законодавства України з нормами та принципами Європейського Союзу, зокрема щодо оподаткування доходів, непрямих податків, трансфертного ціноутворення, а також запровадження ефективних механізмів податкового адміністрування. У цьому контексті модернізація податкової системи та податкового обліку має відбуватися з урахуванням європейського досвіду, принципів прозорості, нейтральності та справедливості оподаткування.

Отже, на сьогодні існує об'єктивна потреба в комплексному дослідженні напрямів модернізації податкової системи та податкового обліку України в умовах євроінтеграції, що зумовлює актуальність обраної теми та її практичну значущість.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання модернізації податкової системи та податкового обліку України в контексті євроінтеграції активно досліджують вітчизняні науковці. Зокрема, О. Замасло [1] розкриває сутність та структуру податкової системи, її інституціональні засади та шляхи розвитку з урахуванням євроінтеграційних процесів. Л. Матвейчук аналізує вплив цифровізації на ефективність податкових органів [2]. Сучасні механізми адаптації податкової системи до економічних реалій влучно розкриті в праці В. Губанова, П. Ущенка та Ю. Денисенка [3]. Особливої уваги заслуговують дослідження у сфері трансформацій податкового обліку, зокрема комплексна праця Л. Миськів [4].

Не применшуючи цінності цих та інших наукових праць, все ж здійснений аналіз наукових джерел дозволяє констатувати те, що недостатньо дослідженими залишаються питання комплексної модернізації податкової системи та податкового обліку України саме в контексті євроінтеграції. Зокрема, потребує подальшого наукового обґрунтування взаємозв'язок між реформуванням податкової політики та удосконаленням податкового обліку з урахуванням європейських вимог і націо-

нальних особливостей. Це зумовлює необхідність подальших досліджень у зазначеному напрямі.

Метою статті є дослідження напрямів модернізації податкової системи та податкового обліку України в контексті євроінтеграції з урахуванням європейських стандартів оподаткування та адміністрування. Для досягнення поставленої мети визначено завдання проаналізувати сучасний стан податкової системи України, узагальнити вимоги ЄС у сфері оподаткування та обґрунтувати практичні напрями її адаптації.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Податкова система України є центральним елементом національної фіскальної політики, що забезпечує формування бюджетних доходів, регулювання економічної активності та реалізацію соціально-економічних функцій держави. Податкові надходження тривалий час становлять до понад 50% доходів Державного бюджету України, що підтверджується даними офіційної статистики Міністерства фінансів України. Зокрема, на початок 2025 р. податкові надходження формували близько 52,75% загальних доходів бюджету, що свідчить про домінуючу роль оподаткування у фінансуванні публічних потреб держави [5].

Структура податкової системи визначена Податковим кодексом України, зокрема статтями 9 та 10, що визначають перелік загальнодержавних та місцевих податків і зборів [6]. Крім того, не входить до податкової системи, але є частиною податкового навантаження єдиний соціальний внесок [7]. ПДВ і надходження від імпорту становлять одну з найвагоміших складових податкових доходів бюджету, тоді як ПДФО продовжує відігравати важливу роль у формуванні внутрішніх джерел фінансування [6].

Емпіричні дані також свідчать, що загальний рівень податкових надходжень України у відношенні до ВВП залишається нижчим порівняно з середніми показниками країн Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Зокрема, середній показник податків до ВВП у цих країнах становив близько 34,1% у 2024 році, тоді як в Україні цей показник оцінювався значно нижче [8].

Науковці підкреслюють, що структура податкових надходжень в Україні є сегментованою, з переважанням непрямих податків та ПДВ, що зумовлює певну вразливість бюджету до коливань внутрішнього попиту й зовнішніх чинників. У дослідженні С. Савіцької зазначено, що досягнення високої частки податкових надходжень у бюджеті відображає як позитивні тенденції фіскальної мобілізації, так і проблеми, пов'язані з нерівномірністю внесків окремих податків у бюджетну структуру [9].

Разом із тим, сучасний стан податкової системи характеризується рядом суттєвих викликів,

що мають безпосередній вплив на її ефективність. Насамперед, це пов'язано зі складністю адміністрування податків, високим рівнем податкового навантаження на окремі категорії платників та значною часткою тіньового сектору в економіці. Державна політика у сфері податкового адміністрування активно реагує на ці виклики шляхом впровадження електронних сервісів, удосконалення процедур звітності та контролю, а також адаптації нормативної бази до сучасних вимог міжнародних стандартів.

Становлення податкової системи в умовах поточної економічної ситуації зумовлює необхідність пошуку балансу між мобілізацією бюджетних доходів і підтриманням економічної активності, що є однією з ключових цілей реформ у сфері оподаткування. Водночас важливо зазначити, що реформи податкового законодавства спрямовані на підвищення прозорості, скорочення адміністративних бар'єрів та наближення національного податкового режиму до гармонізованих стандартів ЄС, що має стратегічне значення в контексті євроінтеграції.

Податкова політика Європейського Союзу формується на засадах поєднання фіскального суверенітету держав-членів із необхідністю забезпечення функціонування внутрішнього ринку та недопущення податкових викривлень у транскордонній економічній діяльності. У цьому контексті ключовим є розмежування підходів до непрямих і прямих податків: якщо у сфері непрямого оподаткування, насамперед податку на додану вартість, застосовується високий рівень правової гармонізації, то щодо прямих податків домінує координаційна модель, спрямована на запобігання ухиленню від оподаткування, агресивному податковому плануванню та розмиванню податкової бази.

Нормативною основою європейської системи ПДВ виступає Директива Ради 2006 / 112 / ЄС про спільну систему податку на додану вартість [10], яка встановлює уніфіковані правила визначення об'єкта оподаткування, податкової бази, місця постачання товарів і послуг, порядку застосування податкових ставок, а також механізму податкового кредиту і відшкодування. Значення цієї директиви виходить за межі суто правового регулювання, оскільки вона формує єдину логіку обліку ПДВ-операцій та стандарти документального підтвердження податкових зобов'язань, що безпосередньо впливає на організацію податкового обліку суб'єктів господарювання. Для держав, які здійснюють наближення до ЄС, імплементація положень Директиви 2006 / 112 / ЄС означає необхідність адаптації як законодавства, так і облікових процедур до вимог прозорості, нейтральності та можливості зіставлення податкових даних.

Сучасний етап розвитку європейської податкової політики характеризується активною циф-

ровою трансформацією, що відображено у ініціативі Європейської Комісії «VAT in the Digital Age» (ViDA) [11]. Запропоновані в її межах зміни спрямовані на скорочення податкових втрат від шахрайства, адаптацію правил ПДВ до цифрової економіки та уніфікацію цифрових вимог звітності. У практичному вимірі це означає поступовий перехід від традиційних декларативних форм контролю до систем, що базуються на електронному інвойсингу, стандартизованих форматах даних та поданні інформації в режимі, наближеному до реального часу. Відповідно, податковий облік у країнах ЄС дедалі більше трансформується з інструменту постфактум-звітування на елемент безперервного інформаційного забезпечення податкового адміністрування.

Важливою складовою європейського підходу є посилення адміністративної співпраці між податковими органами. Ці процеси унормовано Директивою 2011 / 16 / EU про адміністративну співпрацю у сфері оподаткування [12], яка передбачає механізми обміну інформацією між державами-членами, у тому числі в автоматичному режимі. Подальший розвиток цієї директиви, зокрема ухвалення Директиви (EU) 2021 / 514 (DAC7) [13], суттєво розширив обсяг податкової інформації за рахунок даних, що подаються операторами цифрових платформ. Це значно підвищує вимоги до повноти та достовірності податкового обліку платників, оскільки інформація про їх доходи надходить до податкових органів не лише з декларацій, а й із незалежних зовнішніх джерел.

У сфері прямих податків європейська податкова політика орієнтується на імплементацію антиухильницьких правил, закріплених у Директиві (EU) 2016 / 1164 (ATAD) [14]. Зазначена директива встановлює мінімальні стандарти протидії розмиванню податкової бази, регулює правила щодо контрольованих іноземних компаній, гібридних невідповідностей, обмеження відсоткових витрат та інших механізмів агресивного податкового планування. Реалізація цих норм потребує високого рівня деталізації податкового обліку, зокрема у частині ідентифікації транскордонних операцій, структури груп компаній і джерел формування прибутку.

Новим етапом координації податкової політики в ЄС стало впровадження глобального мінімального оподаткування великих транснаціональних груп відповідно до Директиви Ради (EU) 2022 / 2523 [15]. Її застосування істотно підвищує роль узгодження бухгалтерських і податкових показників, розрахунку ефективної податкової ставки та формування консолідованих інформаційних масивів, що зумовлює подальшу еволюцію податкового обліку як комплексної аналітичної системи.

Окреме значення у європейській практиці має розвиток цифрових стандартів облікових і звітних даних. Зокрема, Директива 2014 / 55 / EU

про електронне інвойсинг у публічних закупівлях [16] сприяла поширенню єдиного європейського стандарту електронного рахунку-фактури та створенню інфраструктури для автоматизованого обміну податково значущими даними.

Таким чином, європейський підхід до податкової політики та податкового обліку ґрунтується на поєднанні правової гармонізації, посилення прозорості та цифровізації податкового адміністрування. Податковий облік у цій моделі набуває стратегічного значення як ключове джерело достовірних, зіставних і стандартизованих даних, що забезпечують ефективну реалізацію фіскальної політики та інтеграцію національних податкових систем до спільного європейського економічного простору.

Модернізація податкової системи України в контексті євроінтеграції має комплексний характер і передбачає не лише формальне наближення податкового законодавства до норм Європейського Союзу, а й глибоку трансформацію інституційних, адміністративних та облікових механізмів функціонування системи оподаткування. Відповідні напрями модернізації визначаються положеннями Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, а також стратегічними документами Європейської Комісії у сфері оподаткування та фінансового управління.

Одним із ключових напрямів є гармонізація податкового законодавства України з *acquis* ЄС, насамперед у частині непрямих податків. Це стосується подальшого наближення національної моделі ПДВ до вимог Директиви 2006 / 112 / ЄС [10], зокрема щодо механізмів формування податкового кредиту, адміністрування відшкодування ПДВ, визначення місця постачання послуг та застосування пільг. Важливим завданням є зменшення дискреційних елементів у податковому регулюванні та забезпечення стабільності податкових правил, що відповідає базовим принципам європейської податкової політики – правовій визначеності та нейтральності оподаткування.

Суттєвим напрямом модернізації виступає удосконалення податкового адміністрування на основі ризик-орієнтованого та цифрового підходів. У цьому контексті Україна вже здійснила низку кроків, пов'язаних із розвитком електронних сервісів Державної податкової служби, електронного кабінету платника та автоматизованих процедур податкового контролю. Проте в умовах євроінтеграції актуалізується необхідність подальшого переходу до моделей, подібних до тих, що застосовуються в ЄС, зокрема використання стандартизованих електронних даних, електронного інвойсингу та обміну податковою інформацією в режимі, наближеному до реального часу.

Окремого значення в процесі модернізації податкової системи України набуває посилення інституційної спроможності податкових органів і підвищення рівня податкового комплаєнсу.

Європейський досвід свідчить, що ефективність податкової системи значною мірою залежить не від рівня податкових ставок, а від якості адміністрування, прозорості процедур і довіри між державою та платниками податків. У цьому зв'язку важливими є імплементація принципів адміністративної співпраці та обміну інформацією, закріплені у Директиві 2011 / 16 / ЄУ [12], а також поступова адаптація української практики до стандартів автоматичного обміну податковими даними, що застосовуються в ЄС.

Модернізація податкової системи також передбачає наближення національного законодавства до європейських антиухильницьких стандартів у сфері оподаткування прибутку підприємств. Йдеться про поетапне врахування положень Директиви АТАД та АТАД 2 [11, 14], зокрема щодо правил контрольованих іноземних компаній, протидії агресивному податковому плануванню та обмеження використання гібридних схем. Упровадження таких підходів сприяє підвищенню фіскальної справедливості та зменшенню ризиків ерозії податкової бази, що є важливим елементом фінансової інтеграції з Європейським Союзом.

Важливим стратегічним напрямом є також узгодження податкової політики України з глобальними ініціативами великих міжнародних груп. Хоча безпосередня імплементація цих правил в Україні перебуває на початковому етапі, їх урахування вже на рівні концептуального реформування податкової системи дозволяє забезпечити її сумісність із майбутніми європейськими вимогами та підвищити привабливість України як юрисдикції для добросовісних інвесторів.

Отже, модернізація податкової системи України в контексті євроінтеграції має розглядатися як довгостроковий процес, спрямований на гармонізацію податкового законодавства, цифрову трансформацію адміністрування, посилення прозорості та підвищення ролі податкового обліку як ключового інструменту формування ефективної та стійкої фіскальної системи.

Удосконалення податкового обліку є одним із ключових напрямів модернізації податкової системи України в контексті євроінтеграції, оскільки саме податковий облік виступає інформаційною основою для реалізації податкової політики, здійснення контролю та забезпечення податкового комплаєнсу. В умовах наближення до Європейського Союзу податковий облік має трансформуватися з формально-регламентованої системи фіксації податкових зобов'язань у комплексний інструмент формування достовірних, зіставних і стандартизованих даних, сумісних із європейськими підходами до адміністрування податків.

Європейська практика свідчить, що податковий облік тісно інтегрований із бухгалтерським обліком і фінансовою звітністю, а ключовим принципом є мінімізація розбіжностей між обліковими та

податковими показниками. У цьому контексті для України актуальним є поступове узгодження методології податкового обліку з положеннями міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), що широко застосовуються в країнах ЄС. Такий підхід дозволяє підвищити прозорість фінансової інформації, зменшити адміністративне навантаження на платників податків і забезпечити кращу зіставність даних для податкового контролю.

Важливим напрямом удосконалення податкового обліку є його цифровізація та стандартизація. У країнах Європейського Союзу дедалі ширше застосовуються електронні рахунки-фактури, структуровані формати податкових даних та автоматизовані системи подання звітності, що суттєво змінює роль податкового обліку. Зокрема, впровадження електронного інвойсингу відповідно до Директиви 2014 / 55 / EU [16] сприяло формуванню єдиних стандартів електронних документів і прискоренню обміну податково значущою інформацією між платниками податків і державними органами. Для України це означає необхідність розвитку нормативної та технічної бази для повноцінного використання електронних первинних документів у податковому обліку.

Окремої уваги потребує адаптація податкового обліку до європейських вимог щодо прозорості та обміну інформацією. У межах ЄС податкові органи дедалі більше використовують дані, отримані з різних джерел, у тому числі в рамках адміністративної співпраці відповідно до Директиви 2011 / 16 / EU [12]. Це зумовлює підвищення вимог до повноти, достовірності та своєчасності відображення операцій у податковому обліку платників податків, а також до збереження та структурування первинної документації.

Удосконалення податкового обліку в Україні також пов'язане з імплементацією антиухильницьких норм, характерних для податкової системи ЄС. Застосування правил контрольованих іноземних компаній, трансфертного ціноутворення, обмеження витрат за фінансовими операціями та протидії гібридним схемам, закріплених у Директиві ATAD [14], потребує високого рівня деталізації податкового обліку та належного документального підтвердження господарських операцій. У цьому аспекті податковий облік набуває аналітичної функції, забезпечуючи можливість обґрунтування податкової позиції платника у разі перевірок або податкових спорів.

Перспективним напрямом удосконалення податкового обліку є впровадження в Україні підходів, аналогічних Standard Audit File for Tax (SAF-T), який широко використовується в низці країн ЄС як інструмент електронного податкового аудиту. Застосування таких форматів дозволяє податковим органам отримувати стандартизовані набори облікових даних, а платникам податків – зменшити витрати часу на підготовку інформації для перевірок за рахунок автоматизації процесів (табл. 1).

Таким чином, удосконалення податкового обліку в умовах євроінтеграції має бути спрямоване на його методологічне узгодження з бухгалтерським обліком, цифрову трансформацію, підвищення рівня прозорості та адаптацію до європейських стандартів податкового адміністрування. Реалізація цих напрямів сприятиме підвищенню ефективності податкової системи України, зменшенню адміністративного навантаження на платників податків і створенню передумов для повноцінної інтеграції у спільний податковий простір Європейського Союзу.

Таблиця 1 – Напрями удосконалення податкового обліку України в контексті євроінтеграції

Напрямок удосконалення	Стан в Україні	Європейський підхід	Очікуваний результат
Методологічна узгодженість податкового та бухгалтерського обліку	Наявні суттєві відмінності між бухгалтерськими та податковими показниками	Мінімізація розбіжностей, орієнтація на МСФЗ	Підвищення прозорості та зіставності фінансових і податкових даних
Документальне забезпечення податкового обліку	Переважають національні форми первинних документів	Стандартизовані електронні документи та е-інвойсинг (EN 16931)	Скорочення адміністративних витрат і підвищення достовірності обліку
Цифровізація податкового обліку	Часткова автоматизація та електронна звітність	Цифрові вимоги звітності, наближені до реального часу (DRR)	Зменшення податкових ризиків і підвищення ефективності контролю
Податковий контроль та аудит	Переважають декларативний і постфактум	Аналіз стандартизованих масивів даних (SAF-T)	Підвищення результативності податкового аудиту
Облік трансфертного ціноутворення та КІК	Високі витрати на підготовку документації	Єдині підходи OECD, інтеграція з обліковими системами	Зниження ризиків податкових спорів
Обмін податковою інформацією	Обмежений міжнародний обмін	Автоматичний обмін у межах DAC / DAC7	Підвищення податкового комплаєнсу

Джерело: складено автором

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що модернізація податкової системи та податкового обліку України в контексті євроінтеграції є об'єктивною необхідністю, зумовленою як стратегічним курсом держави на інтеграцію до Європейського Союзу, так і внутрішніми потребами підвищення ефективності фіскальної політики. Податкова система України на сучасному етапі виконує ключову роль у формуванні бюджетних ресурсів, однак характеризується низкою структурних і інституційних проблем, зокрема складністю адміністрування, нестабільністю податкового законодавства та значним адміністративним навантаженням на платників податків.

Аналіз європейських підходів до податкової політики свідчить, що в країнах ЄС домінує модель, заснована на гармонізації базових правил оподаткування (насамперед у сфері ПДВ), координації прямих податків, посиленні прозорості та активному використанні цифрових інструментів податкового адміністрування. Податковий облік у цій моделі виступає не допоміжним, а системоутворювальним елементом, який забезпечує формування достовірних і стандартизованих даних для контролю, аналізу та обміну інформацією між податковими органами.

Обґрунтовано, що модернізація податкової системи України має здійснюватися комплексно та передбачати гармонізацію податкового законодавства з *acquis* ЄС, удосконалення податкового адміністрування на основі ризик-орієнтованого та цифрового підходів, а також підвищення інституційної спроможності податкових органів.

Важливим результатом дослідження є висновок про необхідність зміщення акцентів податкової реформи з кількісних параметрів оподаткування на якість регуляторного середовища та ефективність обліково-аналітичного забезпечення фіскальної політики.

Доведено, що удосконалення податкового обліку є ключовою передумовою успішної євроінтеграції України у сфері оподаткування. Його розвиток має ґрунтуватися на методологічному узгодженні з бухгалтерським обліком і фінансовою звітністю, розширенні застосування електронних первинних документів, впровадженні стандартизованих форматів податкових даних та адаптації до європейських вимог щодо прозорості й обміну інформацією. Реалізація таких підходів сприятиме зниженню податкових ризиків, підвищенню рівня податкового комплаєнсу та формуванню довіри між платниками податків і державою.

Перспективи подальших наукових досліджень у цій сфері доцільно пов'язувати з поглибленим аналізом механізмів імплементації окремих директив ЄС у національну податкову систему України, оцінюванням впливу цифровізації податкового обліку на ефективність податкового контролю, а також розробленням методичних підходів до інтеграції податкового та бухгалтерського обліку в умовах застосування міжнародних стандартів фінансової звітності. Подальші дослідження в зазначеному напрямі сприятимуть формуванню науково обґрунтованих рекомендацій щодо адаптації податкової системи України до європейських стандартів та забезпечення її стійкого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Замасло Т. О. Податкова система України: теорія, методологія, практика : монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 420 с. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10/Zamaslo_Tax-system-of-Ukraine-2017.pdf (дата звернення: 06.01.2026).
2. Матвейчук Л. О. Модернізація державної податкової служби в контексті розвитку електронного оподаткування. *Аспекти публічного управління*. 2016. № 1-2 (27-28). С. 81–91. URL: <https://files01.core.ac.uk/download/233892937.pdf> (дата звернення: 06.01.2026).
3. Губанов В., Ущенко П., Денисенко Ю. Модернізація податкової системи України в умовах надзвичайних викликів і загроз. *Актуальні проблеми економіки*. 2023. №12. Том 2. С. 144–156. DOI : <https://doi.org/10.32752/1993-6788-2023-2-270-144-156>
4. Миськів Л. Проблеми ведення податкового обліку в умовах трансформаційних процесів в економіці країни. *Економічний аналіз*. 2024. Том 34. №4. С. 627–634. DOI : <https://doi.org/10.35774/econa2024.04.627>
5. Доходи держбюджету України за 2025 рік. *Мінфін* : веб-сайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2025/> (дата звернення: 06.01.2026).
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/ed20230103#Text> (дата звернення 06.01.2026).
7. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 8 липня 2010 року № 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text> (дата звернення: 06.01.2026).
8. Revenue Statistics 2025. Disentangling Personal Income Tax Revenue in OECD Countries. *OECD* : website. URL: https://www.oecd.org/en/publications/2025/12/revenue-statistics-2025_07ca0a8e/full-report/tax-revenue-trends-1965-2024_98c75833.html (last accessed: 06.01.2026).
9. Савіцька С. І. Аналіз податкових надходжень до державного бюджету України. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка*. 2021. №34. С. 137–145. URL: https://journals.pdu.khmelnitskiy.ua/index.php/podilian_bulletin/article/download/75/61 (дата звернення: 06.01.2026).
10. Council Directive 2006/112/EC of 28 November 2006 on the common system of value added tax. *European Union law* : website. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02006L0112-20240101> (last accessed: 06.01.2026p.).

11. VAT in the Digital Age (ViDA). *European Commission* : website. URL: https://taxation-customs.ec.europa.eu/vat-digital-age_en (last accessed: 06.01.2026).
12. Council Directive 2011/16/EU of 15 February 2011 on administrative cooperation in the field of taxation and repealing Directive 77/799/EEC. *European Union* : website URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02011L0016-20240101> (last accessed: 06.01.2026).
13. Directive EU 2021/514 (DAC7). *European Union* : website. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021L0514> (last accessed: 06.01.2026).
14. Directive EU 2021/514 (ATAD). *European Union* : website. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32016L1164> (last accessed: 06.01.2026).
15. Directive EU 2022/2523. *European Union* : website. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022L2523> (last accessed: 06.01.2026).
16. Directive 2014/55/EU on electronic invoicing in public procurement. *European Union* : website. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32014L0055> (last accessed: 06.01.2026).

References:

1. Zamaslo T. O. (2017) Podatkova systema Ukrainy: teoriia, metodolohiia, praktyka: monohrafiia [Tax system of Ukraine: theory, methodology, practice: a monograph]. Lviv: Ivan Franko National University of Lviv, 420 p. Available at: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10/Zamaslo_Tax-system-of-Ukraine-2017.pdf (in Ukrainian)
2. Matveichuk L. O. (2016) Modernizatsiia derzhavnoi podatkovoi sluzhby v konteksti rozvytku elektronnoho opodatkuвання [Modernization of the state tax service in the context of electronic taxation development]. *Aspekty publichnoho upravlinnia*, no 1–2 (27–28), pp. 81–91. Available at: <https://files01.core.ac.uk/download/233892937.pdf> (in Ukrainian)
3. Hubanov V., Ushchenko P., Denysenko Yu. (2023) Modernizatsiia podatkovoi systemy Ukrainy v umovakh nadzvychainykh vykykiv i zahroz [Modernization of the tax system of Ukraine under extraordinary challenges and threats]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no 12, vol. 2, pp. 144–156. DOI: <https://doi.org/10.32752/1993-6788-2023-2-270-144-156> (in Ukrainian)
4. Myskiv L. (2024) Problemy vedennia podatkovoho obliku v umovakh transformatsiinykh protsesiv v ekonomitsi krainy [Problems of tax accounting under transformational processes in the national economy]. *Ekonomichnyi analiz*, vol. 34, no 4, pp. 627–634. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.04.627> (in Ukrainian)
5. Dokhody derzhbiudzhetu Ukrainy za 2025 rik [Revenues of the State Budget of Ukraine for 2025]. Available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2025/> (in Ukrainian)
6. Podatkovyi kodeks Ukrainy vid 02.12.2010 No 2755-VI [Tax Code of Ukraine dated 02.12.2010 No 2755-VI]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/ed20230103#Text> (in Ukrainian)
7. Pro zbir ta oblik yedynoho vnesku na zahalnooboviazkove derzhavne sotsialne strakhuvannya: Zakon Ukrainy vid 8 lypnia 2010 roku No 2464-VI [On the collection and accounting of the single contribution for compulsory state social insurance: Law of Ukraine dated July 8, 2010 No 2464-VI]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text> (in Ukrainian)
8. Revenue Statistics 2025. Disentangling Personal Income Tax Revenue in OECD Countries. Available at: https://www.oecd.org/en/publications/2025/12/revenue-statistics-2025_07ca0a8e/full-report/tax-revenue-trends-1965-2024_98c75833.html (in English)
9. Savitska S.I. (2021) Analiz podatkovykh nadkhodzhen do derzhavnoho biudzhetu Ukrainy [Analysis of tax revenues to the State Budget of Ukraine]. *Podilskyi visnyk: silske hospodarstvo, tekhnika, ekonomika*, no 34, pp. 137–145. Available at: https://journals.pdu.khmelnytskyi.ua/index.php/podilian_bulletin/article/download/75/61 (in Ukrainian)
10. Council Directive 2006/112/EC of 28 November 2006 on the common system of value added tax. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02006L0112-20240101>
11. VAT in the Digital Age (ViDA). Available at: https://taxation-customs.ec.europa.eu/vat-digital-age_en
12. Council Directive 2011/16/EU of 15 February 2011 on administrative cooperation in the field of taxation and repealing Directive 77/799/EEC. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02011L0016-20240101> (in English)
13. Directive EU 2021/514 (DAC7). Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021L0514>
14. Council Directive 2016/1164/EU (ATAD). Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32016L1164>
15. Council Directive 2022/2523/EU. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022L2523>
16. Directive 2014/55/EU on electronic invoicing in public procurement. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32014L0055>

Дата надходження статті: 14.01.2026

Дата прийняття статті: 26.01.2026

Дата публікації статті: 10.02.2026